

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu Român este Duminec'a și Joi'a, la fie care două săptămâni cu adausulu Foisioarei. — Prenumeratiunea se face în Sibiu la espediur'a foiei, pe afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pe anu 7 fl. v. a., iar pe o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 35.

ANULU XXV.

Sibiu 517 Maiu 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl., iera pe o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainetate pe anu 12 fl., pe o jumetate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru antia' ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

315 Maiu.

385

Suntu cu patru ani mai multu, preste unu patrariu de seculu, de cându aniversarea datului de mai susu ne revoca în memoria o di neuitata pentru romanimea din Austro-Ungaria și în specialu pentru cea din Transilvania.

Ide'a libertății din Europ'a apusena a aflatu în acesta di resunetu puternicu și în patria noastră si românii setosi de libertate, că cerbulu de isvoarele apelor, se intrunescu în câmpulu botediatu cu acestu nume sacru spre a arata lumii ca a meritatu de dens'a.

Sorțea popóreloru inse nu se amelioraza într'o di. Românii de atunci s'au luptatu, între marginile oferite de legile patriei, si au reportatu si unele victorii; cu tóte aceste, nici astadi nu-si vedu realizata dorintia spre a puté dice: suntemu în fapta egali îndreptatiti cu toti concetatenii nostri.

Spre mangaierea noastră, se póte, ca vomu fi în dreptu sa ne dicemu ca în tempulu care nu sta în nici o proportiune cu seculii impilării nici nu se putea altminte; se póte ca ni s'aru si objecta, cu dreptu cuventu, ca dela acesta mare di incóce nici noi românii nu amu tienutu mersulu către tinent'a noastră cu aceeași energia, cu aceeași tenacitate si cu aceeași prevedere. Ori cari aru fi judecat'a ulterioara din premisele aceste, adevverulu, ca românulu nu da uitării momentulu celu mare, alu originei nisuintieloru spre libertate si egalitate, este, de-si o mica recompensa, carea are insusirea do a ne innoii puterile si a ne reimprospeta energi'a spre noua activitate pentru ajungerea la scopulu nostru nationalu si patrioticu. Unu poporu, care nu da uitării antecedentile sele póte, sub greutatea evenimenteloru opuse nisuintieloru sele, sa siovaiasca unu momentu, pórtu inse în sine simburulu întregității sele si continua oper'a inceputa la ocaziunea cea mai de aproape, dupa ce si a reculesu si reinnoitu puterile sele spirituali si intelectuali.

Suntemu reculesi si reinnoiti în puteri astadi spre a procede mai departe? Ne este déjà calea deschisa pe largulu câmpu politicu patrioticu spre a puté lucra fără de a dá de pedeci mai departe?

În modu absolutu respunsu nu putemu dá la întrebările puse. În biserică, în scóla si în alte întrepinderi de cultura, amu facutu déjà unele neînsemnate începuturi. Pe terenulu politicu, în fapta, așteptamu că concetatenii nostri sa ajunga la ulterioara convingere, ca este imperiosu în interesulu patriei comune si alu scopulu ei, alu culturei, a ne largi si noue cerculu de activitate.

Raportulu între reculegere si între continuarea în nisuintiele politice constituie vieti'a unui poporu séu unei natiuni, deca amendoué se întregescu si se sustienu în mesura corespunditoare unele pe altele.

Este dara o datorintia pentru noi a face totu ce ne sta în putintia pentru reculegerea si reinnoirea puteriloru si a ne feri de totu ce le-aru puté debilita si trandavi. Este mai departe datorintia de a pandi momentulu pentru de a puté reintra iera în lucru si a ne continua actelenostre natiu-

nali politice, căroru li s'au pusu fundamentulu în diu'a cea mare si memorabila dela 3/15 Maiu.

Bine pregatiti pentru lupt'a politica, încatu ni-o permite legile patriei, ori cându o amu reluá, dara mai cu sema în momentele indigitate de impregiurari mai dispuse de a se audí vocea dreptății, ne-aru aduce fără indoiala si fruptele dorite.

Lucrându în întielesulu acest'a ne vomu arata demni de acei ce au pusu temeiulu însemnatății dilei de 3/15 Maiu si vomu isbuti a realiza cu de-seversire oper'a inceputa de densii.

Atunci diu'a acest'a va deveni o serbatore nationala politica, carea va sterge de pe fati'a natiunii lacrimelile pentru victimele si amaraciunile ce a trebuitu sa indure si ea va fi binevediuata si aplaudata si de cei-lalti concetateni neromani. Pentru ca ea va întregi armonia între toti locuitorii patriei, carea sa ni-o dea Ddieu catu mai curendu!

Diplomati'a oficiale si rafinari'a confidentiala în cestiunea orientulu.

Sibiu, 10 Maiu nou 1877.

În diurnalulu „Politik“ nrulu 127 ce apare în Prag'a, organu espresu panslavisticu alu cehiloru, se afla unu articulu intitulatu: „Consecinti'a Angliei“ din care nu putemu trece cu vederea urmatorele pasagie marcante:

„Pre cându viclen'a Anglia si de asta data, cá totu-deun'a, jucà rolulu siovinismulu în cestiunea orientala si pe fatia a concluratu séu celu putienu s'a aretatu simulându ca consintiesce cu întrevenirile si espunerile Rusiei pentru emanciparea popóreloru crestine din orientu, atunci ea în dosu totu meru a indemnatu si incuragiatu pe Turci'a la ignorarea si resistentia cerbicosa a tuturoru încercàrilor de a se puté mijloci salvarea crestineloru de sub jugulu turcescu pe calea păcei si cu evitarea resbelulu desastrosu si ruinatoriu de popóre. Si ce sa vedi, totusi ea este aceea, carea în momentulu, cându s'a decisu categoricu pentru „neutralitate stricta“ fatia cu resbelulu russo-turcescu escatu si devenitu neevitabilu numai si numai prin atitudinea *speculativa* a ei, — deodata si-a întorsu mantau'a si prin Lordulu Derby a luat la trei parale pe Rusi'a, combatandu cu îndatinatele me-techne diplomatico-sioviniste cercular'a cancelariulu rusescu Gortiacoff si protestându în contr'a tuturoru motiveloru espuse în acelu actu diplomaticu.

Mai caracteristica este acea reflexiune din respunsulu Angliei: ca „possibilitatea de a îndupleca pre Turci'a la supunere si evitarea resbelulu totusi nu era eludata, deca Rusi'a nu precipita si fortia concentrarea colosalei armate la frontarie si prin tonulu celu drasticu nu amenintia deadeptulu pre Turci'a!“ Va sa dica é' Rusi'a e de vina ca Turci'a cerbicosa, incurgiata pe sub mana de Angli'a speculanta a ignoratu, refusat si respinsu tóte propozitiunile de complanare ale poteriloru garante europene, printre cari se invertea cá o vulpe sireta si Angli'a în tóta celebritatea diplomatica si form'a oficiala.

Nimicu nu ne surprinde acesta diplomati'a intriganta a speculativei si egoistei Anglie; căci cine nu-si aduce

aminte cum a procesu acest'a înainte si dupa „resbelulu din Crime'a“ la an. 1853, tocmai cá si acum, si eata cum:

„Representantele diplomatiiei englese avendu missiunea de a notificá Porței otomane resolut'a si serio'sa dorintia cá Turci'a cu ori-ce pretiu si abnegatiune sa prefereze a complanã amicabilminte si diplomaticesce cestiunea controversa—spre evitarea resbelulu funestu, — densulu, reprezentantele Angliei, s'a inforfoiatu în uniforma de gala si facându visit'a diplomatica marelui veziru turcescu i-a inmanuatu actele conferintiei diplomatice din Vien'a; dar' dupa ce s'a desarscinatu de acest'a missiune diplomatica în modu oficialu — iute se retrase în altu salonu lateralu si desbracandu-se de uniforma, — se imbraca în haine civile de salonu si dupa unu intervalu de abia 1/4 de ora se presentã ierasi marelui veziru descoperindu i: ca acum dupa visit'a cea diplomatica, cu care 'lu onora înainte de 1/4 de ora, vine a-i face „visita confidentiala si a-i descoperi francu, ca vointi'a si dorintia resoluta a Angliei este: „cá Turci'a nici decatu sa nu urmeze concluzeloru conferintiei diplomatice ce i le-au notificatu în visit'a formalã diplomatica-oficiala, — ci sa le ignoreze si respinga tóte simplu, preferindu resbelulu si contandu cu siguritate si fidutia la scursulu Marei Britanie!“

Eata cum se pricepe de minutu Angli'a la specula diplomatica si la intriga confidentiala venendu scopuri egoistice ruinatoré si ucigatóre de mii de ómeni; si ce sa mai vedi: Cându Marea Britania astadi espunendu-se pentru Turci'a face imputari Rusiei, o condamna si amenintia pentru cá a dechiaratu si déjà si inceputu resbelulu cu Turci'a, invasionandu cu fortia teritoriulu Romaniei si calcandu în picioare tractatele de Parisu, — totu dens'a malcontenta incorporata 'si splotéza în alta parte a lumii interesele egoistice speculative si rafinate fara multa diplomatiã, adeca fara de a o durea capulu de vre-unu potentatu alu Europei si fara a procede nici pe departe si a justificá atitudinea Rusiei, atatu de condamnatã si opugnata.

S'a opintitu drag'a de ea, malcontent'a Britania, a se folosi acum de ocaziunea binevenita, si cându pre biét'a Turci'a o impinse si incurcã bine binisioru în resbelu, mai anu cu Serbi'a si Muntenegru slabindu-i catu de bine puterile, é' acum o incurgiã a se incaiera cu colosal'a Russia temenduse cá acest'a nu cum-va sa i dee Turciiei un'a séu doue lovituri ametitorie si apoi sa o lasé bratieloru vengiose ale armatei tenere din principatele dunarene anume pe grija Romaniei, Serbiei, Greciei, Muntenegru-lui si celorlalte provincii resculate, — ea, Angli'a cu matematic'a în mâna si-a facutu calcululu: cá iute sa faca Rusiei obiectiuni, proteste si amenintiãri spre a o tiené în siachu pâna sa ocupe tierisiorele din alta parte a lumii.

Calcululu acest'a l'a si pusu în validitate, căci déjà la 12 Aprile a. e. a si invasiionatu cu trupele „provinciã republicana Transvaale din Afric'a sudica“ a ocupat'o formalminte si factice, lasandu trupele a masacra si ucide pre neputinciosii africani.

Si victimele aceste au trebuitu sa cada, cá rafinat'a Anglia sa puna speculativ'a mâna pe cele multe si

forte bogate „ocne“ de auru si diamantu (Reichhaltige Gold-und Diamanten-Gruben) si tóte aceste castiguri bogate si le-au esplotatu loial'a si uman'a Anglia protegetoria Turciiei, fara multa sfara di diplomatiã.

Ce voru dice la aceste potentatii cei'a-lalti ai lumii, nu scie nime; viitorulu va areta.

Pâna aci se termina mentionatulu articulu alu diurnalulu „Politik“ si noue nici ca ne mai remâne a mai face vre-unu comentariu decatu a ni esprime ierasi mirarea asup'a diurnalisticeii magiare si jidano-magiarone, — carea le retace tóte acestea, dar' necurmatu si totu din ce în ce mai impertinentu insulta si amenintia pe Romania, pentru ca tocmai perfidia Angliei a incurgiatu pre Turci'a a fi cerbicosa si a provocá resbelulu.

C....s.

Dela sinodulu archidiecesanu.

Siedinti'a a X din 12/24 Aprile.

Dupa autenticarea protocolulu siedintiei precedente se presentéza:

a) Cererea de concediu a dep. Fagarasianu si i se acorda;

b) Petitiunea comunei bis. Fauresti pentru întregirea parohiei de acolo. Se predã comisiunei organizatóre;

c) Harthi'a dep. Dr. Borci'a, care se róga a i se impartasi în copie înterpelarea facuta în contr'a sea cu adausulu, ca pâna atunci, voidu a-si castigá satisfactiune pentru onórea atacata, nu va luá parte la siedintiele sinodulu.

Dep. Dr. Hodosiu se invoiesce cu partea prima a cererei dep. Borci'a; ce privesce inse partea a dou'a e de parere, ca tempulu absentãrei din caus'a indicata de petentu sa i se considere cá concediu.

Dep. Cosm'a observa, ca sinodulu cá corporatiune nu póte decide în cestiunea de fatia, ci presidiulu resp. biroulu. Dupa unele reflectãri facute de dep. Ratiu, care pledéza pentru estradarea copie cerute: Sinodulu primesc a se luá spre sciintia rugarea dep. Borci'a.

Presidentulu raspunde la înterpelarea dep. E. Brote în chipulu urmatoriu:

„ad I. Intardierea constituirei senatelu consistorialu nou alese în sesiunea anulu trecutulu: Cu privire la efectuarea concluzeloru sinodale, eu precum amu urmatu în an. 1875 asiã amu avutu de cugetu a face si în anulu din urma 1876: adeca a procura mai întâiu revisiunea stilara a protocóloru sinodale, apoi a le edã în tipariu si în urma a le presentã consistoriulu plenariu în tectu de totu corectu spre a pune la cale efectuarea celoru de efectuitu. A întrevenitu inse în anulu trecutulu acea impregiurare: ca revisiunea stilara a protocóloru sinodale, care amu avutu a o face eu insumi si apoi tiparirea acelor'a a recerutu unu tempu mai îndelungatu, atatu din caus'a multoru defecte stilare în protocóle, catu si din caus'a impregiurãrilor interne de atunci ale tipografiei nostre archid., prin urmare protocólele sinodale din anulu trecutulu numai într'unu tardiu au potutu esi de sub tipariu. Acest'a a fostu caus'a, pentru care conclusele sinodulu din anulu trecutulu numai tardiu s'au potutu presentã, consistoriulu prin urmare s'a

intardiata și introducerea asesorilor noi. De altminteală, eu pentru intrarea în activitate a senatelor nu alegeam niciunul să fie defapt cu precizie nru terminu anumitu, cu atât mai puțin să fie unde-va defapt acela, pe care 'lu crede dlu interpelantu, adeva finea lui lunie; căci acestu terminu eră numai pentru terminarea anului bugetaru, dar' nu și pentru a activității senatelor consistoriale. Credu inse, și acést'a o marturisescu, ca aru fi fostu bine și foarte corect, deca introducerea noilor asessori consistoriali în funcțiune și adeva reconstituirea senatelor respective se întâmplă numai decătu după închiderea sesiunii sinodale, ceea ce în anul trecut nu s'a făcutu din cauz'a espusa mai sus, dar' sperazu și cătu pentru mine asigurazu pe dlu interpelantu: ca acést'a în viitoriu se va face cu atât mai vertosu, căci eu cu revisiunea stilara a protocolurilor sinodale și cu revisiunea tiparului nu-mi voi sporî lucrurile presidiale și altcum prea agramadite, ci acést'a afacere o voi lasă notariului sinodalu, bine ca avemu acum și unu notariu generalu chiaru în persón'a dlui interpelantu, care în partea acést'a de siguru va suportă sarcinile mele din anii trecuți cu esactitate. Observezu în fine și aceea ca, precum se scie, prin alegerile de asessori consistoriali efectuate în sinodulu an. tr. asiá de putiene schimbări au intratu în personalulu consistorialu, încātu acele de felu nu faceau pedeci la funcțiunarea continuativă a consistoriului în toate senatele, și asiá din cauz'a întârzierei cu recensiuinea senatelor respective, séu proprie cu introducerea unor asessori noi în funcțiune, consistoriului nu a intervenitu nici o întârziere. (Va urmá.)

Romania.

Desbateri parlamentare.

(Estrasu din „Press'a“).

ADUNAREA DEPUTATILORU.

Siedint'a de Vineri 29 Aprile, 1877.

Siedint'a se deschide la 1 óra, sub presidentia dlui C. A. Rosetti, presentu fiindu 83 deputati.

La ordinea dilei fiindu interpellarea dlui A. Stolojeanu, d-sea se urca la tribuna și începe recapitularea lucrărilor de acolo, unde s'au terminatu cele din urma discutii ale adunării. D-sea arata ca amu încheiatu o conviențune cu Rusi'a pentru a ne asigurá contr'a deprađării orasielor noastre de pe malurile Dunarei.

De atunci și până adi lucrurile s'au avansatu astfel, ca ne aflăm în resbelu cu Turci'a, fără cá acést'a să ne declare resboiu. Pórt'a a datu drumulu agentului nostru și armat'a turcesca nu se multiamesce numai a bombardá orasiile deschise, unde se afla armata rusésca, dar' bombardéza și jefuiesce și orasiile, unde se afla ostire romána și chiaru satele și orasiile fără ostire. Faptele comise până adi la Brai'a, la Reni, la Calafatu, foculu și parjolulu aruncatu de turci în tiér'a noastră, a angagiatu demnitatea și stégulu nostru și de adi nu mai trebuie să avemu decátu o inimă și unu curagiu: să esimu biruitori din acestu resbelu. Resbelulu ne este declarat, suntemu datori a ne aperiá tiér'a, dar' să nu trecemu Dunarea; acést'a e opiniunea unora. D-sea inse crede ca nu se póte pune o limita operatiunilor strategice ale generalilor nostri și ca, deca trebuie să ficsám ce-va, adeva este de a nu ne intinde mai departe decátu până unde ne voru povatini interesele noastre. Legaturile noastre cu Pórt'a sunt cunoscute: ele au fostu introduse în dreptulu publicu european. În tractatulu din Parisu se prevedu foarte lamuritu atâtu drepturile și datoriele noastre cátra Pórt'a, câtu și drepturile și datoriele

Portiei cátra noi. Faptele inse din urma ale basibozuciloru sunt afara din acestu dreptu publicu european. Turcii ne au vendutu dóue margaritare din tiér'a noastră. Turcii au fostu în totu-déun'a cu acei'a cari au combatutu pe fatia ceea ce avem noi adi. Cându dar' Pórt'a ne ataca fără să declare resbelu, suntemu în dreptu să afirmám, ca tóte legaturile dintre noi și dens'a ea le-a ruptu, și ca nu mai suntemu obligati la nici o reserva în privint'a ei. Ni se opune tratatulu din Parisu. Dar' tóte institutiunile noastre liberale de adi, precum și dinasti'a Hohenzollern, le avemu contr'a tratatului din Parisu. N'avemu dar' nici acum decátu să urmám calea batuta și să convingemu pe Europ'a, ca ceea ce amu facutu a fostu pentru interesele strictu reclamate ale țierei și chiaru pentru interesulu Europei. D-sea cetesce unu pasagiu din o scriere a lui Talleyrand, care dice ca centrulu de gravitate alu lumei nu este nici la Elb'a nici la Rinu, ci este la gurile Dunarei. Noi n'amú fostu infideli; amú cautatu a ne tiené în limitele angajamentelor noastre cátra Europ'a. Noi avemu interese dincolo de Dunare; ne-amú batutu cu toti, bulgarii s'au batutu cu toti, numai noi între noi nu ne-amú batutu. Statulu majoru alu bulgariloru aici se afla. Dar' avemu și románi, connatiunali dincolo de Dunare. S'au tienutu meetinguri prin Europ'a, la Londr'a și în alte párti, numai aici n'amú facutu nimicu, inca odata spre a aretá deferintia cátra Europ'a. E tempulu inse a-i spune adi Europei ca nu mai putemu merge astufeliu. Turcii se împotrivescu la regularea relatiunilor comerciale diatre noi și ei și acést'a vatemala interesulu Europei întregi, care 'și are calea spre orientu pe la noi. Avemu inca atâtea alte multe cuvinte. Turci'a are resboiulu prin Asi'a, are revolutiuni înteriore, pentruca a avutu o administratiune rea. Apoi ce suntemu noi vinovati de tóte acestea? Noi trebuie să demonstrám Europei, ca legaturile noastre cu Turci'a nu-si mai au ratiunea de a fi. Cere dar' guvernului să declare care are să fia conduit'a sea în acést'a afacere?

D. m. de est. Cogalniceanu începe prin citatiunea din Talleyrand, pe care i-a improspat'o în memoria d. Stolojanu: Centrulu de gravitate alu Europei este la gurile Dunarei. Aici sunt interese mari europene, Cestiunea de fatia dar' nu este numai o cestiune europeană. Acést'a constatata, să lasám la o parte pulsatiunile inimii și să ne dámu sém'a bine de ce avem să facemu. Cându tóta Europ'a sta pe locu și lasa să véda cum au să se desvólte lucrurile între acesti doi mari rivali, astadi în resbelu, nu cereti unui ministru micu cá mine să se pronuncie cu mai multa sigurantia din cum se pronuncie altii mari ministri ai Europei. (Aplause). Cându este să luám hotariri, și noi suntemu románi, suntemu energici, dar' cându suntemu la guvern, trebuie să fim mai calmi, căci avemu o răspundere mai mare, decátu fia-care din d-vóstra. (Aplause). Din nenorocire, avemu să facemu tiér'a răspundietóre, nu de faptele ei, ci de ale noastre, și trebuie să ne gandim de trei ori până să ne pronunčiam. Suntemu o tiér'a mica, cu institutiunile cele mai liberale dar' suntemu și o tiér'a ospitaliera. Avemu amici și inimici în tiér'a noastră, dar' acesti din urma respaltescu reu ospitalitatea noastră, căci restalmacescu tóte cuvintele ministrilor țierei. (Aplause). De adeva trebuie să fim în reserva, căci vedemu că ei nu tienu socotéla de împregiurările în cari ne aflám.

D. Stolojanu, cându si-a desvolutatu interpellarea, a devenitu june din betránu; nu-lu acusu, căci în positi'a d-sele și eu a-si fi facutu totu astfel. Facu parte din o generatiune care a luptatu contr'a protectoratului rusu, și pentru unirea cátu mai strensa a

legaturiloru noastre cu Pórt'a. Din nenorocire, putieni barbati de statu ai Turciei ne-au întielesu. Visulu junei Turciei este reinvierea unor tempuri cari n'au să mai vina, pentruca ei voru reinvierea iataganului, iér' nu a unor institutiuni liberale în profitulu tuturor supusiloru. Si Europ'a și mic'a Romania au speratu, ca acei putieni barbati de statu ai Turciei, întiepti și prevedietori, au lasatu mostenitori. Dar' ne-amú insielatu cu totii. Ne aflám fatia în fatia cu barbari'a.

S'a disu de multi ca noi nu suntemu orientu, ci occidentu, ca orientulu începe dincolo de Dunare. Dar' lucrulu e altfelu. Avemu civilisatiunea occidentului, dar' în fati'a tractatului din Parisu suntemu nevoiti a recunósce ca facemu parte din orientu, și asiá fiindu, suntemu datori a ne spune și noi cuventulu în acést'a privint'a.

Dela tractatulu din Parisu, Pórt'a trebuie să traiésca în necontentita legatură cu noi. Din nenorocire nu a fostu asiá. Suntu fericitu ca amú auditu adi pe v-presiedintele camerei, aducendu-ne aminte de drepturile și datoriele ce le avemu fatia cu bulgarii. Cu tóte acestea simpatii, amú pusu mân'a pe inimă și amú fostu neutri, amú fostu gendarmii Turciei. Si cându amú facut'o acést'a? Cându în Bulgari'a erau numai basibozuci și cerchezi, cându spad'a Romaniei, deca aru fi intervenitu, póte lucrurile n'aru fi ajunsu unde au ajunsu. Dar' deca spad'a noastră a statu în téca, guvernulu n'a statu cu mânilé în sinu. A batutu pe la tóte puterile și a batutu la acea usia care se chiama înalt'a Pórt'a, și amú gasit'o închisa.

În fine Rusi'a a fostu silita să spună și ea cuventulu seu din urma, acelu cuventu care a facutu pe marele reformatoru alu Rusiei, pe celu mai mare iubitoru de pace, pe imperatulu Alecsandru, să-si scótia sabi'a din téca. V'amú spusu cátu amú lucratu, cátu ne-amú împotrivit, spre a tiené resbelulu afara de fruntariile țierei noastre și n'amú contractatu cu Rusi'a decátu, atunci cându amú veditu ca nu se mai póte alt-feliu, pentruca Europ'a a uitatu, séu n'a voitú să scie, ca interesele se suntu aici în jocu și n'a venitú să ne lumineze. Cându amú facutu acést'a conviențune, amú întempinatú în tóta Europ'a o nemultiamire generală. Vi-o spunu cá min. de esterne. Ceea ce a pusú pe guverne în mirare, a fostu mai alesu, cum de amú tienutu noi în secretu acestu lucru? După ce inse guvernele au studiatu mai bine convienț'a, ne-au datu dreptulu, și adi avemu aprobatiunea lor. Amú fostu modesti, n'amú cerutu nimicu, din neutralitate în forma amú devenitu neutri în fondu. N'amú facutu nici unu actu de agresiune contr'a Turciei. Turci'a inse a fostu totu atât de indaratnica fatia cu noi cá și cu ceialalti crestini și prin circular'a min. din afara ne tratéza de tradatori, eari amú conspiratu cu rusii. Într'o conversatiune a lui Săvet-pasi'a cubunu mare barbatu de statu european a disu ca Turci'a a fostu insielata de Voda-Cuza, ca în locu cá ea să devina unu bulevardu contr'a Rusiei, a devenitu unu bulevardu contr'a Turciei, și ca, cându se va face pace, Pórt'a va reveni asupr'a reatiuniloru Romaniei spre a le reformá. Dar' eu răspundu acelu min. de esterne, ca se voru face tóte lucrurile în acést'a tiér'a, numai unulu nu se va mai face: dóue tronuri (Aplause), și ca atunci cându s'aru face totusi dóue tronuri, s'aru face alaturea de ele în Bucuresti și Iasi și dóue spândiurátore (Aplause frenetice).

Amú conservatu dar' tóte relatiunile noastre cu Pórt'a. Ea inse ne-a tratatu alt-feliu. Ne-a secuestratu agentulu nostru dela Constantinopole, astfelu ca multu tempu n'amú pututu să scimú nimicu despre densulu, nici densulu despre noi, și numai multiamita intervenirei puteriloru, cari au spusú Portiei ca acelu agentu se afla supt

scutulu colectivulu alu puteriloru elu a fostu ierási în positiunea de a puté comunicá cu noi. Si noi nici atunci nu l'amú revocatu. Atunci Pórt'a i-a suspendatu functiunile.

Amú tienutu 10 zile Calafatulu la dispositiunea turciloru, numai și numai să nu ni se dica ca amú provocatu pe Pórt'a. Si ce ne-a facutu Pórt'a? Ea s'a încarcatu de răspunderea acelor fapte crude și grave, ce s'au petrecutu până adi pe malurile noastre dela Dunare. Ne-au luatú oile și vitele și ne-au jefuitú vasele cu gráne de pe Dunare, cá nisce adevérati pirati. În diu'a cându s'a începutu acést'a mare campanie contr'a vaselor de pe Dunare și contr'a porturiloru noastre, cari suntú porturi internatiunale, ne-amú adresatu ierási la puteri, și ni s'a răspunsu ca din tractatulu din Parisu nu resulta neutralitatea Dunarei, ci resulta numai ca navigatiunea e libera. Au începutu inse a face reclamatii comerciantii streini, și până în fine vocea cetatieniloru a trebuitú să-si faca efectulu. Guvernele au facutu recriminări Portiei și Pórt'a s'a scusatú ca nu avé ce face, de órece 'i trebuiau cereale, și ca este gat'a a le plati.

Dar' turcii n'au facutu numai atâtú. Au trecutú pe teritoriulu nostru, și după ce au jefuitú, au datú focu la ceea ce n'au pututu luá. Au întrecutu chiaru pe comunardii din Parisu.

Au începutu apoi a bombardá orasiile noastre, porturi deschise nefortificate. Au bombardatu orasie fără nici o aparare, cá Olteniti'a și Bechetulu.

Cându amú veditu astfelu, amú reocupatu Calafatulu și amú bombardatu Vidinulu, amú ocupatu Olteniti'a și amú bombardatu Turtucaiuulu, ardiendu o parte dintr'ensulu. (Aplause).

Cu tóte acestea noi nu ne credemu în resbelu și nu ne declarám în resbelu cu Turci'a.

Ori-cátu amú reclamatú Europei contr'a jafuriloru turcesci, dintru începutu nu eramú crediuti. În urma inse au începutu a reclamá supusii și trebuia să declarú ca asta-data supusii nostri ne-au slujitu. De vr'o 10 zile consuli au începutu a fi întrebati de guverne, cum se petrecu tóte acestea, și de unde recriminările contr'a noastră? Insi printiulu Vogoride, numitu Alecu-pasi'a ambasadorulu Portiei la Vien'a, a răspunsu guvernului de acolo, ca lucrulu e foarte naturalu, căci din momentul încheiării conviențunei cu Rusi'a, Turci'a ne considera cá în stare de resboiu. Asiá fiindu, noi amú răspunsu cu tunulu dela Olteniti'a și dela Calafatu. (Aplause). Vomú fi unu guvernú prudentu și moderatu, dar' și energicu. Să nu uitámú apoi ca suntemu în o tiér'a în care divortiulu este scrisu în lege. (Haritate). Turci'a ne-a cerutu divortiulu prin tunurile sele. Noi nu ne împotrivismú. I-amú răspunsu ca primimú (Aplause frenetice). Cându avemu în capulu guvernului, în capulu țierei unu domnu care a trasu sabi'a pentru patri'a sea cea vechia, fiti siguri elu va sei-o trage și pentru patri'a sea actuala. (Aplause frenetice). Iéra jun'a noastră armata va aretá, credemu, ca scie mânú arm'a mai bine în tempu de resboiu decátu în tempu de pace. (Aplause frenetice).

Siedint'a se suspenda pe 5 minute.

La redeschidere, d. Pantazi Ghi'a, avendu cuventulu, dice, ca pre cátu tempu n'amú trecutú Dunarea, d-sea este alaturea cu d. Cogalniceanu în privint'a aperiării țierei; și reserva inse după terminarea acestor discutiuni importante a luá cuventulu în cestiune personala contr'a dlui Cogalniceanu.

Siedint'a de sér'a.

Siedint'a se deschide la 9 1/2 óre sub presiedint'a dlui C. A. Rosetti.

Se cetescu dóue motiuni propuse în siedint'a de di a dlui Dim. I. Ghi-

c'a, pentru trecerea puru și simplu la ordinea dilei, și aceea a dlui Gradistenu și alții în cuprinsul următoriu: „Camer'a, pe deplin satisfăcută de răspunsul dlui min. de externe, și convingă de înțelegerea și patriotismul guvernului, trece la ordinea dilei.“

Motiunea dlui Stolojanu, nefind la birou, d. presedinte dice ca propunatoriul a retras'o.

Mai multe voci: N'a retras'o.

D. presedinte: Déca nu se afla la birou, va să dica că a retras'o.

Contestări. Sgomotu. Dialoguri confuze.

Sedint'a se suspende pe câte-va minute.

La redeschidere, d. P. Gradisteanu avendu cuventul, explica deosebirea ce există între motiunea d-sele și cea a dlui Stolojanu, deosebire, pe care a spus'o în sedint'a de di și care nu consistă decât în unu singuru punctu. Si trebuiă să ținemu s'ema, ca în asemenea grave împregiurări nu eră bine să fie majoritate și minoritate. Acea deosebire consistă în aceea ca nu credeam ca timpul e oportunu. Consultandu-me însă cu amicii cari au propus motiunea cea-laltă, amu redactat'o nouă motiune de ordine de di, care consistă în următoarele:

„Adunarea, pe deplin satisfăcută de explicările dlui min. de externe;

„Considerându ca Turci'a, prin declarațiunile și actele se de agresiune în contra României, a ruptu singura vechile legături ce ne uneau cu dens'a și să pusu în stare de resbelu cu statul român;

„Luându actu de declarațiunea guvernului, ca tunulu român a răspunsu de la declarațiunea de resbelu făcută de Turci'a;

„Adunarea națională recunoște ca starea de resbelu este creată României prin însuși guvernul otoman;

„Aproba atitudinea guvernului față cu agresiunea străină; se rădima pe sentimentul de dreptate alu marilor puteri garante, cari, dela tractatul din Parisu, au luat sub scutul lor dezvoltarea individualității politice a României;

„Avendu plina încredere în energi'a și patriotismul guvernului, i dă autorisarea că, cu toate greutățile, să pună totă staruint'a și să iă toate măsurile spre a aperi și asigură existența statului român, astfel că, la viitoră pace, România să iasă cu o pozițiune politică bine definită și națiunea de sine statătoare să pōta implini misiunea sa istorică.“

Mai mulți din deputații cari au subsemnat motiunea de mai înainte a dlui P. Gradistenu protesta, dicendu ca densii nu si-au retractat iscaliturile și ca mantien propunerea abandonată de d. P. Gradistenu.

D. P. Gradistenu urcându tribun'a spre a-si desvoltă motiunea, citēja mai multe din discursul dlui min. de externe din sedint'a de di, și constată ca motiunea d-sele nu conține decât confirmări ale celor spuse de d. ministru. Care este punctul de disidență între această motiune și aceea a dlui Stolojanu? Este ca aceea motiune dicea că primu resbelulu pe când prin motiunea de față nu dicu de câtă constatăm declarațiunea de resbelu a Portii și ca în contra velleităților Portii dăm deplină încredere acestui guvern să facă totu ce va crede că trebuie făcutu pentru a salvă țier'a. Mai dice această motiune că aprobăm atitudinea guvernului, care n'a constat de câtă în o apărare legitimă, în aceea ca a răspunsu cu tunulu la agresiunea Portii. Motiunea conchide apoi, că comptăm pe garanția puterilor celor mari, care garantează formăza bas'a dreptului nostru publicu.

În fine motiunea termina prin a se dă guvernului deplină latitudine spre a face că la pacea viitoră România să iasă cu onore diu acestu res-

belu. Nu este oare bine a lasă guvernului latitudinea a face că la viitoră pace elu să ne obțina neutralizarea? Eu nu voi independența statului nostru, decât avendu garanțata de Europ'a neutralitatea noastră.

Este bine, este justu să recunoștemu dreptulu acestui guvern, care, prin înțelegerea sa atitudine de până adi, a bine-meritat delă patrie. (Aplause).

D. presedinte declara ca nu s'a retras motiunea dlui Gradistenu, căci si-au însușit'o alții. Nu se retrage nici o motiune care a fost supusă desbaterei. Ea se va pune la votu.

D. V. Maniu, urcându-se la tribuna, dice ca este grea durerea și lupta renascerei. Moliciunea ne-a învețiat a ne cunoște valoarea. Orientulu se agită de secolu întregi, de atunci de când barbarismulu și tirani'a s'a impus popórelor martire, cari au îngrasat pământulu acest'a, de secolu, cu sângele lor (Aprobări). Nu cu înțelegerea piticilor, cari se ascund de umbr'a lor, a devenit Piemontulu Itali'a de adi (Aplause). Înțelegerea piticilor a făcutu că Poloni'a adi sa nu mai existe, Crime'a sa nu mai existe, Boemi'a sa nu existe și altele. Nu vreau să dicu prin această sa trecem Dunarea; dar' voi să dicu ca a venit timpul să ne recunoștemu valoarea noastră, forța noastră.

Turci'a, dloru, astadi chiar când sună pōte clopotulu de mōrte asup'a ei, ne tratēja că rebeli, și nu caută de locu a întări legăturile se vechi cu noi.

Dloru, aru fi o sinucidere pentru noi de a dă macaru a se înțelege ca noi nu amu fi stat independentu. Relațiunile noastre cu Pōrt'a n'au restrinsu cătusi de puțin vre-odata independența noastră.

Déca trebuie să aretăm totă prudentia noastră astadi, este numai de a arată deferența ce datorim marilor puteri. Datori'a misiunii noastre ne impune să pasim cu tactu, cu înțelepciune și moderatiune.

Pasim în stare de lucruri, pe care n'am provocat'o noi, și credem că facem unu actu de demnitate către Europ'a, primindu sfidulu și răspundendu-i prin sfidu. Ce dloru, credeți d-vōstra ca marile puteri sunt convinge ca România este în stare a merge și singura, fără sprigunulu pe care ni l'a datu Pōrt'a pentru băcsisulu anual și care nu consistă decât în a ne violă neconținut drepturile?

Dloru, noi ne avem frații nostri în Turci'a, în Macedoni'a, și este o datorie a noastră a ridica vocea și arm'a noastră în favorulu și pentru salvarea acelor frați.

D. P. Ghic'a: Dece nu ridici și pentru Transilvani'a și Bucovini'a?

D. Maniu: Sunt mai calmi decât d. P. Ghic'a. Eu pentru românii din Transilvani'a, Bucovini'a și Banatu, nu ceru decât să-si pōta desvoltă vieti'a lor națională. În celelalte privințe ei nu au sōrtea fraților martiri din orientu. Din contra, se gasescu în mijloculu unor popóre culte și civilizătoare. (Aplause).

Esaminându apoi cele două motiuni propuse, d sea se intréba ce s'aru întimplă cu noi déca amu cadé și noi în acestu resbelu împreună cu Rusi'a? Celu multu vomu perde ceea ce nu vomu avé. Pe Don-chisiotii Turciei înse nu putem să-i facem, căci suntem unu popor seriosu. Dar' totu vomu căscigă ceva; vomu căscigă atātu, ca după 200 de ani, botezăm și noi pământulu nostru cu sânge și icalim alaturea tractatul de pace cu o putere mare că Rusi'a. (Aplause). Voiu, dloru, să ținemu defensiv'a, și când va crede guvernulu ca a pipaitu pulsul Europei...

O voce: Dar' déca s'o insielă? (Ilaritate).

D. Maniu: Guvernulu nu se va insielă căci, nu are putere discretio-

nara. Terminându adera la motiunea cetita de d. P. Gradisteanu.

Correspondența.

Din părțile ungurene, 30 Aprile v.

Fōi'a „Hon“ în Nr. 113 publicându conspectulu despre percepțiunile și erogatiunile Ungariei din I cuartalu 1877 dice ca încă „nici cându n'a fostu rezultatulu asiă favorabilu că și acum“, adeca financiele statului nici cându nu au statu mai bine decât astadi. Spre documentarea acestei insira cifrele, din cari se vede, ca percepțiunile au fostu 47.761,833 fl. erogatiunile 68.188,039 fl. prin urmăre deficitulu 20.426,206 fl. și asiă fatia de deficitulu I cuartalu din 1875/6, care a fostu circ'a 26 milioane se arată 6 milioane sporu. Venitul statului care a produsu acestu sporu este mare parte contribuțiunea directă, din care a încursu în anulu acest'a cu 4 1/2 milioane mai multu decât în 1875/6. Cine nu știe ca ce e darea directă? Cine nu știe ca prin arunculu colosalei dări directe pe realități numai se omōra economi'a, fără care industri'a și comerciulu nu se pōte închipui. Abstragendu dela această cugetu, scim totu, ce însemnéa a încasă în anulu acest'a cu 4 1/2 milioane mai multu contribuțiune directă, dară ca puterile contribuitoru sunt mai tari în anulu acest'a și poporul se radicală materialmente? ba! e dovada reclamelor și vaierărilor ce se audu în continuu contra încasării fără nici o crutiare a contribuțiunii, este atestatulu, ca dela popor se ia fără nici o crutiare bou, calu, vaca, haine, bucate până și nemobile și se vendu cu pretiu bagatelulu pentru contribuțiune.

Déca dară încasarea se face în acestu modu să petrecem cu atentiune ce rebonificare capeta poporul pentru această, adeca cari sunt erogatiunile în favōrea lui.

Înainte de a trece la această trebuie să me minunezu de arangiamentulu și explicatiunea naivă și totuși intenționată spre a seduce multimea, care o face fōi'a „Hon.“

Arangierea singură este icōn'a bine nimerită a guvernului nostru, este o arangiere a cifrelor asiă încātu, nici cei mai încarnati directori de banca nu compun actionariloru sei asemenea socōta, că să-i convingă cu sil'a ca tréb'a sta fōrte bine!

Minunata este explicatiunea la acestu conspectu, ce o face „Hon“. Este capacitatea unui agentu, care vindé „Ratenbriefe“, espectorarea unui sensalu ca actiunile stau bine, pretiulu se urca și mar'a e escelent!

Fiinduca „Hon“ din asemanarea percepțiuniloru acestui anu cu ale celui trecut vrea să deducă îmbunătățirea financielor noastre, aretandu unu plusu de circa 7 1/2 milioane, să asemănăm și erogatele să vedem ca pe ce s'a erogat plusulu acél'a, căci déca s'a acoperitu în mare parte lipsele preliminate atunci este speranța ca cu finea anului va fi plusu realu și asiă înaintarea e documentată. Plusulu în erogatiuni (fatia de anulu trecut) este primo loco trei pozițiuni naivă și anume interesele împrumutului de rentă în aur 1.535,034 fl. interesele călei ferate orientale 511,000, diferința la agiulu erogatiuniloru în moneta sunătoare 898,805, aceste trei la olată: 2.945,039; mai departe la împrumutulu mare a căilor ferate 237,000 fl., la împrumutulu celu de 54 mil. 40,000 fl., la împrumutulu de 153 mil. 1.300,000 fl. pozițiunile insirate 4.522,039 fl. sunt înse toate interese.

Se mai arată plusu în erogate la ministeriulu „honvediloru“ 165,000 fl. și la posta 83,000 fl. Alte pozițiuni mai însemnate nu sunt.

Din contra sunt în erogatiuni minus fatia de ceialți ani, spre exemplu la ministeriulu de comunicațiune și lucruri publice 500,000 fl. la mini-

steriulu de agricultură și industria 42,000 fl.

Avendu cifrele în natură, espunerea lor simplă face concludulu, fără alta motivare. Precum se vede prea usioru capetăm urmatoriulu concludu: încasarea plusu de circa 7 1/2 milioane s'a întrebuintiatu pe 4 1/2 milioane interese plusu fatia de anulu trecut și pe honvedu 165 mii ier' erogat plusu și în fine post'a 83 mii dto erogat plusu, cu alte cuvinte, încasarea contribuțiunii — chiar cu ruinarea poporului — nu se face pentru a produce poporului desdammare prin întreprinderi și dispozițiuni în favōrea lui, ci din contra pentru lucrurile publice și de interesu comunu cum este, agricultur'a, industri'a, comerciulu, adeca întreprinderi în folosulu acest'a, s'a erogat cu 542 mii mai puțin!

În fine, dice „Hon“, ca rezultatulu circulațiunii cassei, arată 450,635 fl. 12 1/2, cr. venitu curatu (tisza megtakaritás) ier' cu luarea în considerațiune a celor trei pozițiuni noue din erogat face 1.535,034 fl. 23.

În genere asiă se vede ca dnii dela „Hon“ nu au idea de cum de contabilitatea mai înaltă, cum e la stat, dar' nici că civi, ei nu știu ca socōta e legată de tempu, ca prin urmăre înainte de finea tempulu cându se încheia socōta nu pōte fi vorba de „venitu curatu“, nu știe ca insirarea percepțiuniloru și erogatiuniloru nu pōte rezultă înainte de încheierea socōtilor dupa planulu și bugetulu statoritu, numai percepțiuni plusu sau erogate minus, cari nu numai acum, dar' nici cându nu pōte servi de basă la asertiunea ca starea financielor e bună sau slabă. Din contra ne face să credem și să avem suspiciuni ca voie ce a ne seduce, ceea ce ne dovedese singuru împregiurarea ca guvernulu e silitu a se abate dela bugetu și a împrumut 25 milioane cu 7 1/2 %, cari se voru acoperi cu cambii pe 3 luni remanendu atunci iera în pozițiunea de a lucră dōra ier' pentru prolongirea acelor'a.

Acestea sunt observările noastre față de asertiunile lui „Hon“ ca „nici cându nu a fostu rezultatulu asiă favorabilu“ și prin urmăre financiele statului nici cându nu a statu asiă bine*). P.

Cosn'a, 8 Maiu 1877 c. n.

Dle Redactoru! Au fostu și sunt multe de spus despre această comună, carea constituită în parochia de sine statatorie abia de 2 1/2 ani a ajunsu la atāt'a, câtă — s'a potutu, la fōrte puțin după cerințele prezentulu; înse în proporțiune și după împregiurări la atāt'a, câtă și pentru câtă — lauda și mulțămia lui Ddieu!

Fiindu mai fericitu a face și a lucră; decât a vorbi mereu de fapte mari și salutari, cari să se pastreze tiparite că o istoria neadeverată; — rămănu altele pentru tempulu lor, pentru tempulu cându nedefiniverulu adeveru singuru va dă potericul seu resnetu și va spune despre acesti omeni și cei, cari au venit în atingere cu ei parte spre binele și, dorere, parte unii și spre reulu lor.

Pentru acum'a, ve rogu M. O. D. Red. a inseră pre lângă aceste în prețitul diuaru „Tel. Rom.“ urmatoriulu actu marinosu și multu binevenitu de pietate, carele referitoriu la persōn'a de nestersa memoria în această comună e un'a împlinire a cuvintelor poetului (Horatiu): „Di tibi divitias dederunt artemque fruenti!“

(†) Nicolaie Popu Spinulu din Cosn'a, unu adeveratu stălp alu acestei comune și parochii, în vieti'a sa esemplariu de diligență, bunătate, ospitalitate și iubire creștină, român verde și creștinu adeveratu, spre nereparabilă durere a familiei se în-

*) Astfelu de corresp. ne suntu totu-deun'a binevenite. R.

tristate, număróselor rudenii, amici si consatenilor sei, s'a mutat din acésta viétia în din'a de S. Georgiu a. c. în etate de 72 ani, impartasitu fiindu cu ss. taine si s'a înmormentatú functionându, conformu lasamentului seu, 3 preoti. S'a dusu spre a-si luá în alta viétia plat'a si marirea sea dela acéla, pentru a cáruia marire a traitu si moritu.

În domnulu adormitulu cuno-scându carea e cea neame nabila si mai mare lipsa pentru consatenii sei, a testatu, daruitu si datu spre scopulu înfrumsetiárei claditei biserici din Cosu'a frumós'a suma de 880 fl. v. a. si 60 de galbini imperiali austr. si anume: 300 fl. v. a. numerati si 60 # în natura, cari s'au si predatu epitropiei bis. gr. or. locale; iér' 580 fl. v. a. în obligatiuni sigure.

Acésta jertfa a produsu în sufletulu tuturoru, deaprópe si de departe, unu simtimentu de adenca multiamire si pietate, cu atât'a mai vertosu, ca' ea a fostu depusa în tempulu criticu de astadi si atuncea, cându lips'a de atare ajutoriu erá mai simtita.

Echoulu acestui sacrificiu crestinescu si marianimosu resune în tóte inimile, si dée celu de susu sa-si întálnesca pre tóte magurile si luncile — mai asiediate cá acesti munti — parchia.

Celu-ce face atât'a, cátu póte; face atât'a, cátu trebuie sa faca. Fia-tierin'a usióra, memori'a eterna si binecuvéntata!!

Gregoriu Marić'a,
parochu gr. or.

Varietáti.

** Din'a de 3/15 Maiu s'a serbatu aici mai antáiu bisericescu si sér'a cu o convenire frumós'a în otelulu la „Corón'a Ungariei“.

** *Inscintiare.* Conformu conclusului din 17 Fauru a. c. punctu 4 ad Nr. 18 ex 1877 — *prelegerea publica* prosima din „*agronomia*“ se va tiené *dumineca la 8/20 Maiu* în comun'a **Avrigu**, de dln *Eugeniu Brote*.

Suntu poffiti deci toti domnii invetiatori, preoti, si alti barbati din Avrigu si din comunele învecinate a se presentá în numeru cátu se póte de mare.

Sibiui în 3/15 Maiu 1877.

Comitetulu despart. III alu asociat. transilvane.

I. Hann'a, Dr. N. Olariu,
directoru. actuariu.

** *Visitatiune scolara.* Cátra sfer-sitululu lunei Aprile c. n., în fostele comitate a Albei inferióre si Cetátiei de balta, se severá din partea inspectorulu scolariu regescu Ilustr. Sea d. Ioanu *Gáspár* visitatiunea tuturoru scóle'oru populare fára deosebire de nationalitate. Pre lâng'a aceea ca în anulu acést'a scol. în vre-o dóue renduri s'au cerutu si datu pre calea notariateloru cercuale rapóte despre numerulu obligatiloru la invetiamentu, numerulu frecuentatoriloru, manualele ce se întrebuintéza în scóle, recuisitele scolari, ca de cáte ori au fostu indrumate autoritátile scolari locale a aduce scólele confessionale la starea, cá sa córespunda întru tóte prescriptiuniloru légei si alte multe, d. inspectoru si cu acésta ocasiune, se dice, si-a luatú notitie despre tótu ce a aflatu în scóle, precum si despre ce nu a aflatu, insa este neaperatu de lipsa în fia-care scóla, déca e cá se córespunda scopulu.

Se afirma mai departe ca aru fi confiscatu o carta, proprietate a scólei ev. luterane din Heturi, sub pretestu ca nu aru córespunde impregiuráriloru actuale de statu. Unu semnu acést'a nu prea bunu pentru scólele confessionali.

Acestui cercu scolariu apartienu

cele mai multe parochii din ppresbiteratulu Ternavei superióre, în care, dupa cum s'au mai aretutu, cu deosebire în cele scolare domnesce miseri'a cea mai mare. Ce va fi aflatu d. inspectoru în scólele nóstre din acestu tractu, si ce judecata 'si va fi facutu despre densele, usioru ne putemu închipuí. 'Si va fi facutu de buna séma notitie despre ele, si potemu crede ca nu fára scopu.

Este tare de temutu ca în scurtu tempu vomu vedé infintiatú-se si pe aici pe la noi, cá prin comitatulu Hunedórei si pe airea, scóle comunali, de care sa ne ferésca bunulu Ddiu.

.... a.

** Ni-au venitu la cunoscentia ca a esitu de sub presa romanulu *Vrajitóreá rosia séu Mórta si Viua*, de Xavier de Montépin, traductiune de St. P. Burghilea, 3 volume mari în 8° de 54 cóle. Pretiulu a tustrele volumele 4 fl. 50 cr. v. a. franco.

Se mai afla de vendiare putiene esemplare din romanulu *Misterele Indiei*, 3 volume mari în 8°, de acela si autoru. Pretiulu 4 fl. v. a. franco.

A se adresá: în Galati la administratiunea diuariului „Vocea Covurluiului“, în Bucuresci, la librariile Socec & C-ia, fratii Ioanitiu & C ia si Graeve & C-ia: în Iasi, la librari'a Dim. Daniel; în Craiov'a, la librariile fratii Samitca si Aron Zviebel; în Ploiesci, la librari'a G. Kárjean; în Brail'a, la librari'a Unirea; în Berladu, la D. M. Barbu, comerciantu; în Turnu-Magurele, la librari'a Tomsia.

Sciri telegrafice

Bucuresci, 12 Maiu. Eri pe la 3 óre s'a apropiatu unulu dintre cele mai mari monitóre turcesci de Brail'a si s'a postatu în dosulu insulei Ghecetu si a bombardatu cetatea. De pe rip'a Dunarei a respunsu foculu mai întáiu artileri'a usióra rusésca; mai târdiu, din dosulu viiloru de pe înaltimile ce dominéza cetatea, au deschisu foculu bateriile rusesci si l'au întretienutu o óra. Dóue granate rusesci au lovitú în caldarea monitoriului. *Aces'a esplodându a comunicatu foculu camerei de prafu. Monitorulu a sburatu în aeru. Ecuipagiulu si soldatii de pe monitoru s'au prapaditu.*

Vien'a, 12 Maiu. „Polit. Corr.“ spune: Nai'a pe care bateriile rusesci a aruncat'o în aeru, n'a fostu monitoru, ci o naia cuirassata, ce purtá nóue tunuri si 150 soldati, cari în cea mai mare parte s'au prapaditu. — Eri sér'a dóue monitóre turcesci au începutu foculu asupr'a bateriiloru rusesci.

Vien'a, 12 Maiu. „Polit. Corr.“ i se telegraféza din *Bucuresci* sub datulu de astadi: Intre guvernulu românescu si Banc'a Romaniei s'a încheiatu o conventiune în privinti'a licuidárei cuponiloru dela 1 Iuniu, dupa imprumululu Oppenheim; sum'a cuponiloru de licuidatu face unu milionu.

Bucuresci, 12 Maiu. În desbaterea asupr'a interpelatiunei lui *Stolójanu* a declaratú Cogalniceanu ca Turci'a insa a ruptu relatiunile si a declaratú resboiulu. — S'au propusu dóue ordini de di si adeca: un'a, carea dice, ca de óre-ce legaturile între Turci'a si Romani'a suntú rupte, cea din urma a devenitu dómna preste sórtea ei; alt'a inse se tiermuresce intru a exprime incredere în mesurile ce va crede regimulu ca suntú de lipsa a se luá. Nóptea la redeschiderea siedintei a declaratú *Ionescu* ca Romani'a n'are nici bani, nici armata pregatita, nici aliati, pe rusi nu-i póte considerá de aliati si asiá nu afla cu cale a se declará resbelu. La aceste a respunsu *Bra-tianu*: Romani'a s'a adresatu cátra puteri, n'a primitu inse nici unu respunsu si Romani'a fiindu parasita cauta a si luá refugiu la puterile ei proprie; Romani'a are o armata buna si buni oficiari si póte documentá vitalitatea sea. Romani'a trebuie sa se apere dupa ce Pórt'a i-a declaratú resbelulu. Dupa acést'a s'a primitu ordinea dilei notificata dejá.

Bucuresci, 12 Maiu. În siedinti'a de nópte s'a desbatutu asupr'a interpelatiunei

lui *Stolójanu* în privinti'a mesuriloru contr'a bombardamentulu turcescu; dupa o desbatere mai lunga s'a primitu cu 58 contr'a 29 voturi urmátoreá ordine de di: „*Camer'a, vedíendu ca Turci'a prin purtarea ei agresiva a ruptu legaturile ce legau pre Romani'a de Turci'a, deschidendu ostilitátile contr'a Romaniei si tunurile românesci respundu dejá la declararea turcesca de resbelu, — basându-se pe simtiulu de dreptate alu puteriloru garante, cari au asiguratú prin tratatulu de Parisu desvoltarea politica a Romaniei, imputernicesce pe regimu a lui tóte mesurile, cari asigura esistenti'a Romaniei si cari 'i permitu, dupa facerea pácei, a ocupá o positiune politica precisata, prin care sa-i fá posibilu, cá libera de ori-ce raporturi de dependentia sa-si indeplinésca missiunea istorica în orientu.*“

Bucuresci, 12 Maiu. În senatu a facutu *Lahovari* o motiune, prin carea condamnându purtarea agresiva a Turciei si bombardamentulu turcescu, imputernicesce pre regimu a apará cu arm'a institutiunile si esistenti'a Romaniei — *Cogalniceanu* repetiesce declaratiunea sea de ieri si incheia, ca Romani'a numai pe armata ei póte comptá. Presiedintele senatului (*Iepureanu*) cere deslusiri despre rolulu Romaniei în fati'a armatelorú rusesci si asupr'a promisiuniloru Rusiei dupa terminarea resbelului. Presiedintele este în contra trecerei armatei române preste Dunare.

Bucuresci, 12 Maiu. Principele a plecatu la Olteni'a.

Bucuresci, 13 Maiu. Senatulu a primitu ordinea dilei de Ghic'a, carea este asemenea celei din camera, cu 36 contr'a 7 voturi.

Fiume, 13 Maiu. Archiducele *Albrecht* a sositu ieri aici si a fostu primitu de archiducele *Carol* *Stefanu* si de fruntea autoritátiloru.

London, 13 Maiu. „*Bur. Reuter*“ i se spune sub 9 l. c. din *Erzerum*: În 6 l. c. rusii si au asediatu castrele la Subatan *Zagh-nilar* (trei pána în patru óre de Cars).

Cladov'a, 14 Maiu. Principele *Carol* a plecatu la armata. *Avantgard'a*, 5000 combatanti cu trenu, au sositu la *Slatin'a* cu munitiune si o colóna de proviantu. La *Calafatu* campéza 15,000 români aprópe de cetate. Comand'a o are la *Calafatu* colonelulu *Cerchesu*.

Vien'a, 15 Maiu. Cas'a deputatiloru a respinsu propunerile comisiunei în privinti'a separarei administrative a Tirolului italianu.

Contele polonu *Platter* protestéza contr'a afirmatiunei ca elu pregatesce o rescóla polona, dicendu, ca inca n'a batutu ór'a eliberárei. — *Marele-duce Nicolai* a sositu adi la *Bucuresci*, a facutu visita principelui *Carol* si a plecatu ierasi la *Ploiesci* — „*Pol. Corr.*“ spune ca venirea *Marelui duce* a avutu scopulu de a regulá definitivu cooperatiunea armatei române.

London, 15 Maiu. Cas'a comunelor a respinsu resolutiunea rusofila a lui *Gladstonu*, îndreptata contr'a politiceii orientale a guvernului cu 354 contr'a 223 voturi.

Petersburg, „*Invalidulu Rusescu*“ publica telegrama a *Marelui-duce Michailu* dela 14 Maiu: În 12 l. c. s'a aretatu o escadra turcesca înainteá *Gudanteyi* (?), a bombardatu acestu locu si a desbarcatu, dupa cum se dice, 1000 cerchezi emigrati odinóira. Dela *Suchum Kaleh* au trecutú vre-o cáte-va sotnii de casaci si militii preste riulu *Gumyrtu*. În 14 Maiu stau siese nai chirassate înainteá cetátiei *Suchum Kaleh*.

Constantinopole, 15 Maiu. În *Dobrudj'a*, unde unu corpu rusescu, care se compune din infanteria, cavaleri'a si artileri'a, a trecutú preste Dunare la *Potbachi* (?), s'a încinsu o batalia.

Burs'a de Vien'a.

Din 4/16 Maiu 1877.

Metalicele 5%	58 15
Imprumululu nationalu 5% (argintu)	64 10
Imprumululu de statu din 1860	106 80
Argintu	113 35
Galbinu	6 16
Napoleonu d'auru (poli)	10 33
Valut'a nóua imperiale germána	63 40

Publicare de concursu.

Comunele *Buteni*, *Chisindi'a*, *Vasai'a*, *Páusenii*, *Cuiediu*, *Hodosiu*, *Bers'a*, *Voivodeni*, *Aldesci* si *Cacarau*, conformu decisiunei comitetului administrativu comitatensu aradanu, grupându-se într'unu cercu sanitaru, subscris'a antistia prin acést'a deschide concursu pentru infintiatulu postu de medicu cercuale, cu resiedinti'a în *Buteni*.

Dotatiunile:

1. Din cassadele comunelorú grupate anualmente salariulu stabilitu de 600 fl. v. a.

2. Pentru cercetarea morbosului în tempu de di 30 cr., în tempu de nópte 40 cr.

3. Pentru visitarea morbosului mergendu la medicu, diurna de di si nópte egale de 20 cr.

Seracii suntú a se curá gratis.

E de observatu ca în opidulu *Buteni* locuiescu stabilu mai multu de 70 familii inteligente, mai departe posiede un'a apoteca.

Dela recurrenti se recere, posiedearea limbei române, magiare si celei germane; recursele lorú provediute cu documentele necesarie, suntú a se însinuá pána în 15 Iuniu a. c. st. n. la subscris'a antistia.

Terminulu de alegere s'a defiptu pe 17 Iuniu a. c. órele 10 antemeridiane.

Datu în *Buteni* 1877 Maiu 10 st. n. **Isidoru Popescu**, notariu.

Teodoru Giur'a, juratu.

1—3

Nr. 37.

Concursu.

Devenindu prin mórtea parochului *Georgiu Zacharia* din *Ludisioru*, ppresbiteratulu *Fagarasiului* II, parochi'a de acolo vacanta, spre întregirea acelei'a, — în întielesulu ordinatiunei prea Ven. consistoriu archidiece-sanu din 17 Decembre a. tr. Nr. 3599 B, si din 19 Februariu a. c. Nr. 129 B. — se publica concursu pána la 25 Maiu a. c.

Emolumintele impreunate cu acésta statiune parochiala de a III clasa, suntú cáte un'a metreta ovesu dela 76 gazde, apoi un'a di de lucru, si venitululu stolaru satoritu în sinodulu parochialu, care tóte laolalta computate în bani dau sum'a de 303 fl. 40 cr., — lâng'a acestea se mai adauga venitele si din filia *Luti'a* asemenea satorite în sinodulu parochialu, dela epitrafiru si alte beneficii dela poporu computate în bani la 115 fl. 10 cr. — preste totu 418 fl. 50 cr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru avé a asterne concurselu sele instruate cu documentele în sensulu statutului organicu la subscrisulu pána la terminulu mai susu semnatu.

Avrigu, 21 Aprile 1877.

În contielegere cu comitetulu parochialu.

Vasiliu Macsimu, adm. ppresbit.

3—3

Nr. 118/1877.

Edictu.

Ann'a *Bibu* legiuit'a sotia a lui *Petru Sosimu Faraonu*, amendoi din *Fofeldea*, carea acusi de trei ani si-a parasitu pe legiuitulu ei sotiu de casatoria, fára a se sci loculú ubicatiunei ei; se citéza prin acést'a cá în terminu de unu anu si o dí sa se presenteze la scaunulu ppresbiterale mai josu subscrisu, cáci la din contra procesulu divortialu încaminatu de sotiu lui ei se va pertractá si decide si în absentia ei.

Nocrichiu, 28 Aprile 1877.

Oficiulu ppresbiter. gr. or. alu **Nocrichiu Cincu-mare**.

G. Maieru, adm. ppescu.

1—3

Societatea de dame române in Sabiiu.

Procesu verbalu.

Astadi in 17 Maiu 1877 subsemnatele, in faci'a evenemintelor ce incepu si au inceputu dejá in orientulu Europei, conduse de simtiementulu de umanitate, au crediutu de a loru sacra detorintia, de a veni cu midilócele loru possibili in ajutorulu ostasiloru români raniti, si usiorarea suferintieloru familielorú celorú ca-diuti in lupta.

Spre acestu scopu au decisu si decidu, a institui unu comitetu esecutivu constatoriu din o presidenta, o vice-presidenta, o cassiera, dóue secretare si 12 persóne. Acestu comitetu se va intruni dupa trebuintia.

Chiamarea comitetului este:

1. de a primi tóte ofertele de ori-ce natura aru fi ele spre scopulu mai susu dísu;

2. de a le inaintá la loculú destinatiunei loru.

Dupa aceste au purcesu imediatu la alegerea comitetului esecutivu, si s'au alesu:

Presidenta: Judith'a Macellariu.
Vice-presidenta: Mari'a Hanni'a.
Cassiera: Agnes Pop'a.
Secretare: Caliope Boiu si Mari'a Cosm'a.

Celelalte 12 persóne: Ioan'a Badila, An'a Bechnitiu, Eleuteri'a Cristea, Mari'a Cuntianu, Sabin'a Brote, An'a Hodosiu, An'a Mog'a, Alessandrin'a Mateiu, Ermin'a Pacurariu, Iosefin'a Pascheviciu n. Dunc'a, Elen'a Popescu si Iosefin'a Racuciu.

La siedintiele comitetului au dreptu a participá cu votu consultativu tóte Dómnele contribuitoére.

Dupa aceste procesulu verbalu s'a cetitu si subscrisu.

Datu Sabiiu, ut supra.

Judith'a Macellariu m. p., An'a Bechnitiu m. p., Mari'a Cosm'a m. p., An'a Hodosiu m. p., Calliope Boiu m. p., Ermin'a Pacurariu m. p., Mariu'a Romanu m. p., Agnes Popa m. p., Iosefin'a Racuciu m. p., Alessandrin'a Mateiu m. p., Anet'a Stoic'a m. p., Mari'a Cuntianu m. p., Sofi'a Popa-Radu m. p., An'a Kremer m. p., Sabin'a Brote m. p., Mari'a Ohnitiu m. p., Mari'a Streulia m. p., Constanti'a Tobiasiu m. p., Elen'a Adamoviciu m. p.

Apelu câtra Române.

In faci'a conflagratiunei din orientulu Europei, conflagratiune ce are se atinga si a atinsu dejá pe fratii si surorile nóstre din *Romani'a*, noi, conduse de simtiulu inimei nóstre, si inspirate totdeuna de instinctulu sublimu alu umanitáti, nu putemu stá indiferente la ceea ce fratii si surorile nóstre, ei sângele nostru voru avé de a indurá in acésta mare drama ce se prepara si s'a inceputu dejá pe frumósele, istoricele si de vechiu sânge fumigândelesu tiermuri ale Danubiului.

Pentru aceea Românele din Sabiiu s'au intrunitu asta-di cu scopulu de a veni si ele cu midilócele loru possibili in ajutorulu ostasiloru români raniti si in

usiurarea suferintelor familielor acelor ostasi, cari au cadutu séu voru cadé in lupta; si spre acestu scopu si-a formatu unu comitetu esecutivu.

Simtiulu de fiice, mame si surori ne impune acésta detorintia.

Inim'a nóstra totdéun'a tremura si s'apasa de durere, cându audimu ca se face resbelu; pentru-ca ne dóre de sângele ce se vérsa prin puterea armelor. Dar' cându resbelulu este inevitabilu, atunci inim'a nóstra se deschide, si striga ajutoriu pentru cei ce suferu prin foculu armelor!

Acést'a e totu ce noi putemu face.

Se venimu dar' si se dâmu ajutoriulu nostru posibilu intru realisarea scopului ce ne-amu propusu. Se ne intrunimu cu tótele intru a aduce sacrificiuri, pentru scumpu *sângele* nostru, si pentru sacr'a nóstra *religiune*.

Invitâmu dar' cu iubire pe tóte românele surori ale nóstre, cari consimtu cu scopulu ce ne-amu propusu, cá se binevoiésca a-si aduce fia-care obolulu seu.

Ofertele se potu face: in bani, in scame, in fasie de pânza vechia; fasie de flanelu séu de tifon nou, etc:

Ne permitem a face atente pe binevoitórele oferente cá:

1. *Fasi'a* din pânza se aiba o latime de 6 pâna la 12 centimetri si lungime de 4 pâna la 15 coti. Aceste fasii se rupu ori se taia in lungimea pânzei, ér la capetâiele fasiei se notéza cu cernéla, câta lungime are.

2. *Fasi'a de flanelu*, din flanela fina si nóua, se rupe in lungime si nu trebuie innadite; lungime si latime, cá si cele de pânza.

3. *Fasi'a de tifonu* nou, lungime de 8 coti, latimea de 6 pâna la 12 centimetri.

4. *Triangule*, din pânza nóua séu vechia, se se taia din patrate ale câroru margini se aiba 36 pâna la 48 centimetri.

5. *Compresse*. Pânza vechia de olanda séu de bumbacu, de latime de 12 centimetri si de lungime de la 12 pâna la 36 de centimetri.

6. *Scam'a* trebuie se fia facuta din pânza de atia vechia, curata si móle. Este bine a nu amestecá scam'a cu fire de diferite grosime, ci a asortá fia-care deosebitu in harthia alba si curata. Numai cu degete curate si sanetó-e se se lucreze scam'a: ori ce necuratienia a scamei póte fi vatematóre ranitiloru.

7. *Cércéfuri* adeca pânza vechia de diferite marimi se intrebuintiéza multu la greu raniti, cum si vata fina neintrebuintiata, pânza de cauciucu, musiamá subtire.

Ofertele suntu a se adresá: la president'a comitetului **Judith'a Macellariu** in Sibiu (Hermannstadt).

Comitetulu va dá ratiuni in publicu despre ofertele incurse si despre administratiunea acelor'a la locul destinatiunei lor.

Sibiu, 17 Maiu 1877.

Comitetulu.